

Ruokamyrkytyspäilyt ja haittaepäilyilmoitukset elintarvikkeista ja talousvedestä

Ruokamyrkytystä voivat aiheuttaa saastunut talousvesi tai elintarvike. Ruokamyrkytys voi alkaa vuorokauden sisällä ruokailusta tai muutaman päivän viiveellä. Tyypillisiä oireita ovat yleensä oksentelu ja hieman myöhemmin ripuli.

Ruoka-allergiassa reaktio voi tulla ruoan nauttimisen lisäksi siihen koskemalla tai hengitysilman välityksellä. Yleisimpiä ruoka-allergian oireita ovat ihottuma, limakalvojen turvotus ja suolisto-oireet. Äkillinen ja vakava allerginen reaktio eli anafylaktinen reaktio on ruokayliherkkyyden vaikein muoto, joka vaatii nopeita hoitotoimenpiteitä. Allergiset reaktiot voivat ilmetä lähes välittömästi ruoan nauttimisen jälkeen. Hitaissa reaktioissa oireet tulevat 1-2 päivän kuluessa.

Ohjeita yksityishenkilölle

Jos epäilet saaneesi ruuasta ruokamyrkytyksen tai allergisen reaktion, mieti, missä ja mitä olet syönyt ja ota näyte ruuasta, jos se on mahdollista. Säilytä ruokanäyte jääkaapissa mahdollista tutkimustarvetta varten.

Jos epäilet saaneesi ruokamyrkytyksen tai allergisen reaktion ruuasta, voit ilmoittaa asiasta

- sähköisellä lomakkeella osoitteessa ilppa.fi
- ottamalla yhteyttä [ympäristöterveydenhuollon henkilökuntaan](#). Viikonloppuisin ja juhlapyhinä tarvittaessa yhteys päivystävään eläinlääkäriin puh. 020 692 699.

Ohjeita elintarvikealan toimijalle

Toimijan on ilmoitettava välittömästi omalle elintarvikevalvojalle, jos elintarvikkeen tai tarjotun ruuan epäillään aiheuttaneen ruokamyrkytyksen, allergisen reaktion tai muun terveysvaaran. Tee ilmoitus yksittäisistäkin epäilyistä. Ota ja säilytä elintarvikenäytteet mahdollista tutkimustarvetta varten. Omavalvonnan tulee sisältää toimintaohjeet ilmoittamisesta ja näytteenotosta.

Ilmoita ympäristöterveydenhuollon sähköisessä järjestelmässä [ilpassa](#)

- sairastumisesta tai muusta reaktiosta, jonka epäillään aiheutuneen toimintaasi liittyvästä elintarvikkeesta tai talousvedestä.
- haitasta, joka on havaittu toimintaasi liittyvässä elintarvikkeessa tai talousvedessä.

Tiedot menevät ilpasta sähköisesti viranomaisen käsiteltäväksi. Sairastumis- tai haittailmoituksen tekeminen ei vaadi sisäänkirjautumista.

Sairastumisilmoitus

- Tee sairastumisilmoitus [ilpassa](#), kun saat asiakkaalta tiedon esimerkiksi ruokamyrkytyksestä tai allergisesta reaktiosta, jonka epäillään liittyvän toimintaasi.
- Jos samaan tapaukseen liittyy useita sairastuneita, voit ilmoittaa niistä samalla ilmoituksella.

Haittailmoitus

Tee haittailmoitus [ilpassa](#), kun saat asiakkaalta tiedon tai havaitset itse toimintaasi liittyen esimerkiksi vierasesineitä elintarvikkeessa tai aistinvaraisesti jotakin poikkeavaa talousvedessä.